

דבר העורך

קוראות וקוראים יקרים,

בחום המהביל של הקיץ הים תיכוני לכולנו מגיע מפלט, גם אם רגעי. כמאמר המשוררת, "חפש באנטארקטיקה". בדיוק לפני 20 שנה (ב-1998) נכנסה לתוקפה 'אמנת מדריד' להגנת הסביבה האנטארקטית, שחתומות עליה 45 מדינות החברות בברית האנטארקטית. האמנה מספקת הגנה נרחבת ליבשת הקפואה, ומייעדת אותה להיות שמורה המוקדשת לשלום ולמדע. האמנה מחייבת ביצוע הערכה מקדימה של השפעה סביבתית לפני כל פעילות, קבעה עקרונות סביבתיים מחייבים לכל הפעילויות הנעשות שם, ואף אסרה כליל את פעולת הכרייה. אנטארקטיקה רחוקה מהעין, ולעיתים אף מהלב, אך יש לה חשיבות עולמית בקביעת אקלים כדור הארץ ומערכת הזרמים האוקיאניים, והיא אף מדד רגיש לשינויים עולמיים. כדאי שניתן לה את המקום המרכזי שהיא ראויה לו, כפי שמציגה המפה על שער הגיליון. ובחזרה אלינו, לחום המוכר והטוב, ולגיליון שלפניכם. הגיליון כולל מספר נושאים מרכזיים. הנושא הראשון היא **שינוי האקלים**. תוכלו לקרוא על תחזית לירידה של קרוב ל-50% בנפחי הזרימה בנחלים בשל השינוי במשטר הגשמים (עמ' 4-6); לשמוע על פיתוח כלי חדש המאפשר זיהוי מהיר של התייבשות עצים ביערות וטיפול בתופעה תוך זמן קצר (עמ' 10-12); לצפות בתמונה אחת מתוך מסע עולמי של סירת קטמרן, שצוותה שואף לקדם שימוש בטכנולוגיות הנעה חדישות שעשויות לתרום לצמצום פליטת גזי חממה, בעיקר ביבשה (עמ' 58-59); לקינוח, להתרשם מריאיון עם חוקר בין-לאומי מוביל על תרומתן האפשרית של חברות הביטוח להיערכות לשינוי האקלים (עמ' 60-61).

בנייה במדינה צפופה היא הנושא השני. בחרנו להביא שני מאמרים חשובים: האחד סוקר את הגידול הצפוי בשטח הבנוי של ישראל, ומספק תחזית, קודרת בחלקה, על השפעתו על עולם החי (עמ' 20-27); לעומתו, המאמר השני בוחן את הקושי בבניית תשתיות אל מול התופעה ההולכת וגוברת של התנגדות ציבורית מטעמים צרים - תופעת הנֶמְבֵּ"י (עמ' 34-41).

הנושא השלישי הוא **התמודדות עם פסולת**, ואתם מוזמנים ללמוד על התוכנית הלאומית החדשה לטיפול בכלל הפסולת המוצקה במדינה (עמ' 3-4); על פסולת נוזלית (קולחים) שגם לאחר הטיפול המקיף בה נושאת עקבות של תרופות אל המזון שלנו (עמ' 6-8); על הצעת חוק שהוגשה לשולחן הכנסת, השואפת לצמצם את המטרד הסביבתי של בדלי סיגריות (עמ' 52-53).

הנושא האחרון עוסק ברמת **המחויבות לעשייה סביבתית** של התעשייה, הציבור ואף הממשלה. ראשונה היא ידיעה בדבר פיתוח ארגז כלים שיסייע לחברות לאמץ דפוסי פעולה המיטיבים עם הסביבה (עמ' 8-9); שני הוא מאמר המציע, בין השאר, דרכים לעצב נורמות חברתיות כך שישפיעו על הציבור לפעול בצורה פרו-סביבתית (עמ' 28-33); לסיום, מאמר דעה המציב סימן שאלה בדבר איכות ההתמודדות של הממשלה עם אתגרי הסביבה - מאמר דעה תקיף שכמובן זוכה לתגובה (עמ' 49-51).

חשבו גלובלי - פעלו מקומי.

קריאה נעימה,

שחר בוקמן

אנטארקטיקה, האוקיינוסים סביבה ויבשות נוספות.
NASA/Goddard Space | 21.9.2005
Flight Center Scientific Visualization Studio